

Boerenzwaluw Project Nederland

Regioverslag Noord-Veluwe

2021

**Boerenzwaluw haalt modder bij een plas.
Elburg 11 mei 2021
Foto: B. v d Brink.**

Samenstelling: B. van den Brink.

BOERENZWALUW PROJECT.
Regioverslag Noord-Veluwe 2021.

Dit verslag is het 29ste regioverslag van de regio Noord-Veluwe.

Algemeen.

Het onderzoek naar het wel en weer van boerenzwaluwen in de regio Noord-Veluwe is begonnen in 1992 met de start van het Boerenzwaluw Project Nederland. In 7 regio's verdeeld over Nederland werden broedpopulaties van boerenzwaluwen gevolgd.

In 1998 ging dit over in het Euring Swallow Project, een project dat in 20 Europese landen liep tot 2004. Het leverde veel onderzoek en veel publicaties over de boerenzwaluw op.

Een paar ringers besloot na 2004 door te gaan met het volgen van de populatie in hun regio binnen het RAS-project van het Vogeltrekstation. In 2017 besloot ik het bezoek op de meeste erven te beëindigen en me te beperken tot alleen de RAS-adressen. Daarvan is dit het verslag.

Het RAS-project (**R**etrapping **A**dults for **S**urvival) is een onderzoeksproject van het Vogeltrekstation te Wageningen. Op de aparte RAS-erven worden jaarlijks de oudervogels gevangen en onderzocht. Bovendien worden alle nesten gevolgd door elke 10 dagen de nesten te controleren en de nestjongen te ringen. Deze gegevens worden ingevoerd in het Nestkaart Project van Sovon die met de gegevens van andere ringers de jaarlijkse ontwikkelingen bijhoudt en bundelt.

Al die jaren heeft de Stichting Hirundo (door een aantal vrienden van mij en mezelf opgericht) het financieel mogelijk gemaakt om alle benodigde materialen aan te schaffen en ook in Afrika onderzoek naar boerenzwaluwen te doen. Deze stichting heeft de ANBI-status wat betekent dat alle giften en donaties aftrekbaar zijn voor de belasting en geen belasting hoeft te worden betaald over de inkomsten van de lezingen en fotografie. ANBI staat voor: Algemeen Nut Beogende Instelling.

In 2011 en 2012 zijn in totaal 100 mannetjes van boerenzwaluwen van een **geolocator** voorzien. 24 van deze geloggerde boerenzwaluwen zijn teruggevangen. Deze vogels hebben fantastische gegevens opgeleverd over hun reis en verblijf in Afrika. In onze regio werden twee boerenzwaluwen met geolocator teruggevangen bij Cor de Zwaan in Oldebroek en één in de schapenshuur van Gerton en Nettie Huisman te Noordeinde. Voor alle details zie www.boerenzwaluw.nl.

Er is na 2012 geen vervolg gekomen met dit programma.

Inleiding.

In het kader van het RAS-project kom ik nog alleen op de erven die binnen het RAS-project vallen om de nestjongen te ringen en de oudervogels te vangen om die te onderzoeken. De gegevens hiervan zijn waardevol bij het berekenen van de verspreiding van de nestjongen en de overleving van de oudervogels. Deze adressen zijn:

- G. Huisman, Noordeinde
- W. Bos en H.W. van Dijk in Kerkdorp
- C. de Zwaan te Oldebroek

De volgende zaken worden nog gevolgd:

- **het terugvangen van de broedvogels** (het RAS-project),
doel: overleving en plaatstrouw van oudervogels bepalen en dispersie (verspreiding) van de nestjongen in beeld krijgen,
- **het ringen van de nestjongen** op deze adressen.

Verder doe ik nog:

- **het vangen op de slaappleatsen** in het riet rond Elburg..

doel: inzicht krijgen over de herkomst van de vogels en het opvetten (voorbereiding voor de trek).

Over dit opvetten heb ik een artikel geschreven wat opgenomen is in Limosa 2019 92.1 blz 16-23 met als titel: *Het opvetten van boerenzwaluwen voorafgaand aan de najaarstrek.*

Elk jaar worden door mij alle nestgegevens ingevoerd in het nestkaartenprogramma van Sovon. Andere ringers doen dit ook en zo krijgt Sovon een groot bestand aan broedgegevens over de boerenzwaluw. Alle nestgegevens ingevuld op de Nestkaart van SOVON leveren een belangrijke bijdrage in het berekenen van het jaarlijkse broedsucces (zoals in tabel 3). Het aantal geringde nestjongen kan in combinatie met het RAS project (het terugvangen van de broedvogels) een waardevolle bijdrage leveren in het bepalen van de **overleving** en **dispersie** (verspreiding in het volgend broedseizoen) van de jonge vogels. Zie hiervoor verderop in dit verslag.

In 2021 is er weer gepoogd boerenzwaluwen te vangen en te ringen op de gemeenschappelijke **slaappleats** in de rietvelden van de randmeren nabij Elburg. Er werden in totaal 733 boerenzwaluwen gevangen en geringd: 661 1^e jaars vogels en 72 adulten. Bovendien waren er 15 hervangsten van vogels, allen uit het ringgebied afkomstig. De slaappleats bevatte weinig vogels en werd ook nu weer steeds verstoord door grote groepen spreuwen die daar ook invielen. Begin september waren er geen zwaluwen meer in het riet bij de Korte Waarden. Er is toen nog een baantje gemaakt in het rietveld naast de waterzuivering, oost van Elburg, aan de rand van het Drontermeer. De weinig aanwezige zwaluwen waren daar na 13 september ook verdwenen.

Er zijn in dit verslag geen verdere gegevens hiervan opgenomen.

Het weer in het broedseizoen 2021.

April is de maand dat de meeste van onze broedvogels uit Afrika arriveren. April 2021 was echter een **zeer koude maand**. Het was de koudste april sinds 1986. In Eelde werden 18 vorstdagen gemeten, een aantal dat in april niet meer is voorgekomen sinds 1929. Dat had een merkbare invloed op de legstart van de boerenzwaluwen met een gemiddeld latere legdata. Ook mei was zeer koud, de temperatuur was gemiddeld ruim 2 graden lager dan normaal. Het was de koudste mei sinds 2010. Juni was gemiddeld 2 °C warmer dan normaal en daarmee de warmste juni sinds 1901, het begin van de metingen. Het was ook nat. Ook in juli hadden we extreme weersomstandigheden. Van 13 tot en met 15 juli leidde een hardnekkig en vrijwel niet bewegend lagedrukgebied tot langdurige extreme neerslag in een relatief klein gebied met overstromingen in Limburg. De rest van de zomer verliep nat en koeler. September was weer warmer dan normaal. De laat uitgevlogen jongen hadden hiermee geluk. (Bron: KNMI).

Legbegin en broedresultaten.

De weersomstandigheden in 2021 waren wisselvallig voor de boerenzwaluwen. Het koude voorjaar met nog sneeuw in april had tot gevolg dat hier en daar dode zwaluwen werden aangetroffen. Uiteraard had dat ook negatieve gevolgen voor de start van het broedseizoen.

Van de 43 door mij gecontroleerde broedparen staan hieronder vermeld de **vroegste legbeginners**. Slechts 5 paren begonnen met de eileg in april. Ze zijn hieronder vermeld. In 2020 waren dat 13 paren met als vroegste datum toen 14 april! Een groot verschil.

Het eerste ei in 2021 werden gelegd op 25 april bij Cor de Zwaan, Oldebroek. Op 26 april werden zowel bij Willem Bos, Kerkdorp als bij Gerton Huisman in Noordeinde het volgende eerste ei van een broedsel gelegd. Nummer vier was op 28 april bij Huisman. Het vijfde legbegin was op 30 april weer bij Cor de Zwaan. Alle andere broedsels begonnen op of na 1 mei. Zie onderstaande tabel 1.

Tabel 1. Data legbegin in april 2021.

april	25	26	27	28	29	30
De Zwaan	1					1
Huisman		1		1		
Bos		1				

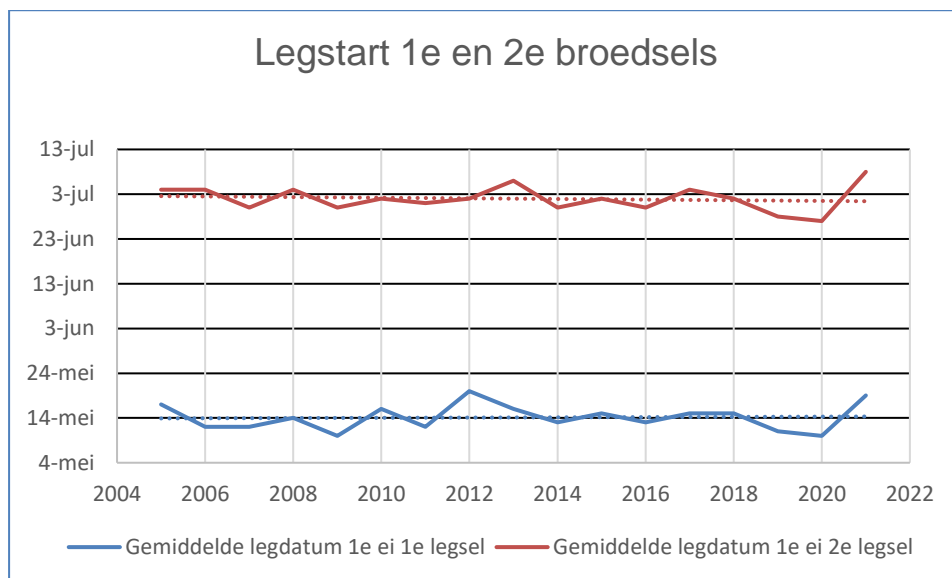
In tabel 2 hieronder zien we dat in 2021 de gemiddelde legstart duidelijk later was dan in voorgaande jaren. Het is na 2012 de laatste legstart vanaf 2005. Het koude weer in april en mei heeft duidelijk invloed op de tijd dat de zwaluwen met leggen beginnen. Koud weer betekent weinig voedsel en dat zal een rol spelen

Tabel 2. Overzicht van de gemiddelde legdatum van het eerste ei in de regio Noord-Veluwe in 2021.

Gemiddelde legdatum 1e ei

jaar	1e legsel	2e legsel
2005	17-mei	4-juli
2006	12-mei	4-juli
2007	12-mei	30-juni
2008	14-mei	4-juli
2009	10-mei	30-jun
2010	16-mei	2-juli
2011	12-mei	1-juli
2012	20 mei	3 juli
2013	16 mei	6 juli
2014	13 mei	30 juni
2015	15 mei	2 juli
2016	13 mei	30 juni
2017	15 mei	4 juli
2018	15 mei	2 juli
2019	11 mei	28 juni
2020	10 mei	27 juni
2021	19 mei	8 juli

Figuur 1. Gemiddelde legstart 1^e en 2^e broedsels.

In de figuur 1 Gemiddelde legstart 1^e en 2^e broedsels is ook de trendlijn aangegeven. De trend van de vervroeging van de gemiddelde legstart is door de weersomstandigheden in 2021 danig verstoord. De gemiddelde legstart in 2021 behoort tot de laatste van de afgelopen jaren. Alleen 2012 komt in de buurt. Het koude voorjaar was duidelijk van invloed op de eileg en legstart van de zwaluwen.

Net uitgevlogen jonge boerenzwaluwen worden gevoerd op de sluitstang van een stal. Noordeinde, bij D. v.d. Wetering, 29 juni 2011. Foto: B. van den Brink.

Meestal bevatten eerste legfels 5 eitjes en tweede broedsels 4 eitjes. Het berekend gemiddelde van de **legfelgroottes** in 2021 was: 1^e broedsels 4,56 eieren, 2^e broedsels 4,08 eieren. Dat is iets minder dan voorgaande jaren.

Het gemiddeld **nestsucces** van de **1^e broedsels** was in 2021 hoog: 90% van de nesten was succesvol, d.w.z. er vlogen tenminste 1 of meer jongen uit. Het aantal uitgevlogen jongen per nest is echter iets gedaald.

Het gemiddeld nestsucces van de **2^e broedsels** was dit jaar maar liefst 92 %. Dat betekent dat 2^e broedsels dit jaar een hoge bijdrage geleverd hebben in de jongenproductie. Bij Cor de Zwaan was het nestsucces zelfs 100% voor alle nesten! Dat betekent dat geen enkel broedsel is mislukt en minstens 1 uitgevlogen jong heeft opgeleverd.! Dit is nog niet eerder voorgekomen.

In onderstaande tabel 3 zien we het **gemiddelde jaarlijkse broedsucces** van alle nesten.

*Tabel 3. Overzicht van de **gemiddelde** legfelgrootte, het **gemiddeld** aantal uitgevlogen jongen per nest en het **gemiddeld** nestsucces in % van alle nesten in de regio Noord-Veluwe.*

	eerste broedsels			tweede broedsels		
jaar	Legfelgrootte	Uitgevlogen jongen per nest	nestsucces %	Legfelgrootte	Uitgevlogen jongen per nest	nestsucces %
2005	4,77	4,4	85,5	4,38	3,7	79,3
2006	4,73	4,4	75,2	4,34	4,0	69,8
2007	4,95	4,7	83,4	4,44	4,3	81,2
2008	4,82	4,6	75,5	4,19	3,7	79,6
2009	4,96	4,2	92,8	4,42	4,1	91,9
2010	4,79	4,2	87,1	4,28	3,7	77,5
2011	4,85	4,2	86,7	4,54	3,5	76,7
2012	4,77	4,4	70,3	4,47	4,1	69,1
2013	4,84	4,5	79,3	4,38	3,7	82,7
2014	4,78	4,4	88,2	4,42	3,9	85
2015	4,64	4,5	77,8	4,39	3,5	86,1
2016	4,94	4,5	81,2	4,35	4,0	80,5
2017	4,91	4,35	79,7	4,21	3,7	89,5
2018	4,74	3,81	90,1	4,05	3,75	87,3
2019	4,83	4,56	88,9	4,16	3,65	90,9
2020	4,8	4,27	88,8	4,2	3,68	78,75
2021	4,56	4,08	90,3	4,31	3,96	92,89

Het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per nest wordt berekend door het programma Nestkaart van SOVON.

Een succesvol nest is een legfel waar tenminste 1 jong is uitgevlogen.

Het nestsucces is het percentage nesten dat tenminste 1 uitgevlogen jong produceert.

Het gemiddeld aantal **uitgevlogen jongen** berekend door het programma Nestkaart van 4,08 bij 1^e broedsels is matig te noemen; 3,96 bij 2^e broedsels is wel goed, in aanmerking nemend dat in 2^e broedsels minder eieren gelegd worden.

Door de late legstart waren er weinig 3^e broedsels: 2 bij Cor de Zwaan. Het enige 3^e broedsel in Noordeinde was een vervolgletsel nadat het 1^e broedsel in de eifase al op 11 juni mislukt was.

Op alle 4 RAS-erven hebben in 2021 43 paren boerenzwaluwen gebroed. Er zijn 336 jongen uitgevlogen, dat is een gemiddelde van 7,8 uitgevlogen jongen per broedpaar.

Dat is iets minder dan vorig jaar, maar een mooie uitkomst en voldoende om de populatie stabiel te houden of zelfs uit te breiden. De sterfte tijdens de eerste maanden na uitvliegen is echter hoog. Ook de overleving tijdens trek en overwintering bepalen mede hoeveel vogels er volgend jaar terugkeren en kan per jaar sterk verschillen. Vooral tijdens de Sahara-oversteek in de voorjaars trek zijn de harde woestijnwinden berucht. Tegenwind, stof- en zandstormen kosten jaarlijks veel vogels het leven (niet alleen zwaluwen) die dan net bezig zijn met de oversteek.

Bijzonderheden.

De **oudste** boerenzwaluw was in 2021 een mannetje dat op 23 juni 2017 als broedvogel in de schuur bij Willem Bos werd geringd. Hij werd daar teruggevangen in 2018, 2019, 2020 en nu weer in 2021. Deze vogel is tenminste 5 jaar oud.

Bij Cor de Zwaan broedden dit jaar 26 paren, die een ongeëvenaard **broedsucces** hadden. Alle broedsels slaagden, zowel eerste als alle tweede. Alle nesten produceerden tenminste 1 jong, waardoor het broedsucces 100% was. Op het laatste nest zaten 4 jongen die op 10 september op de nestrand zaten, klaar om uit te vliegen.

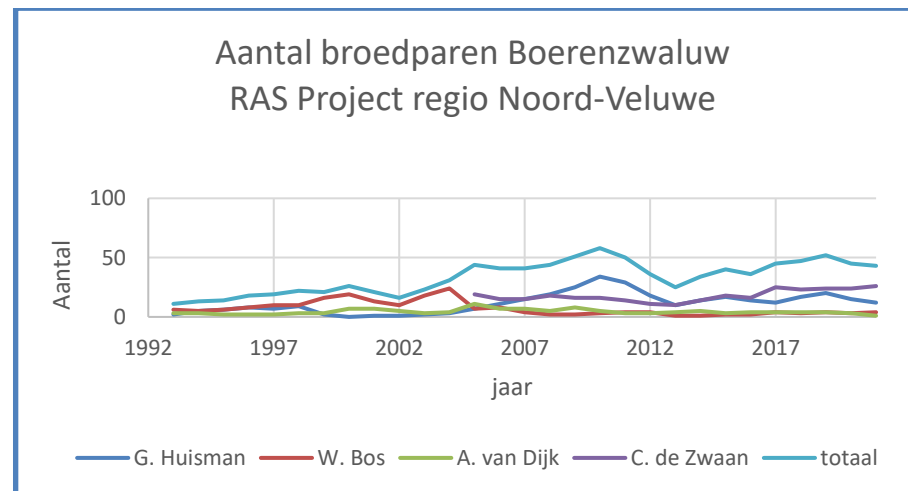

Vrouwte haalt nestmateriaal bij een plas. Elburg, 11 mei 2021. © Foto: Bennie van den Brink.

Tabel 4. Overzicht van het aantal broedparen per jaar op de RAS-erven. Wit = BPN + ESP-Project. Groen = RAS Project.

RAS-erven		94	95	96	97	98	99	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
G. Huisman	NT	5	6	8	7	9	2	0	1	1	2	3	7	11	15	19	25	34	29	18	10	14	17	14	12	17	20	15	12
W. Bos	GG	5	6	8	10	10	16	19	13	10	18	24	7	8	4	2	2	3	4	4	1	1	2	2	4	3	4	3	4
A. van Dijk	GF	3	2	2	2	3	3	7	7	5	3	4	11	7	7	5	8	5	3	3	4	5	3	4	4	4	4	3	1
C. de Zwaan	OZ												19	15	15	18	16	16	14	11	10	14	18	16	25	23	24	24	26
totaal		13	14	18	19	22	21	26	21	16	23	31	44	41	41	44	51	58	50	36	25	34	40	36	45	47	52	45	43

Figuur 2. Aantal broedparen op de RAS-erven.

RAS-project en ringgegevens.

Algemeen.

RAS staat voor: **Retrapping Adults for Survival**, ofwel: Terugvangen van Volwassen dieren voor het bepalen van de **Overleving**, en is van oorsprong een Engels project dat op alle soorten vogels toegepast kan worden. Het RAS-project vraagt jaarlijks de gegevens van **tenminste 30 broedparen**, die elk jaar op dezelfde plek opnieuw gevangen moeten worden. Zo kan de jaarlijkse overleving berekend worden van deze vogels. Het is een arbeidsintensief werk.

In Nederland waren in 2021 196 RAS-projecten actief met 46 soorten. Er waren in 2021 24 boerenzwaluw RAS-projecten ingeschreven bij het Vogeltrekstation. De langstlopende soorten zijn koolmees, pimpelmees, bonte vliegenvanger en boerenzwaluw. De onderzoekers zijn meestal mensen die zich gespecialiseerd hebben in onderzoek aan een bepaalde vogelsoort of vogelrings die daar alles van willen weten. Dat geldt natuurlijk ook voor de deelnemers van het boerenzwaluwproject.

Uit een rapport betreffende onderzoek van het Vogeltrekstation van de RAS-gegevens van de boerenzwaluwen bleek het volgende.

De overleving gedurende het gehele eerste levensjaar van juveniele boerenzwaluwen die rond hun uitvliegen werden geringd bedroeg 14,8%. Dat betekent dat slechts één op de bijna zeven vogels die uitvliegt overleeft en een jaar later terug kan keren om een eerste broedpoging te ondernemen.

Bij adulte vogels werd in de eerste jaarklasse, waarin een aanzienlijk deel van de vogels één jaar oud zal zijn, een overleving vastgesteld van slechts 24%. In de tweede jaarklasse, waarin vogels tenminste twee jaar oud zijn, was de overleving meer dan twee keer zo hoog: 59,5%. Gemiddeld komt de overleving in de groep van adulten uit op bijna 39%. Een analyse gebaseerd op terugvangsten van adulte broedvogels binnen RAS projecten wijst op 40% overleving voor mannetjes en 35% voor vrouwtjes (bron: Van der Jeugd, H. 2012. Rapport van het Vogeltrekstation: Overleving van de Boerenzwaluw in de periode 1989 – 2010).

Volgens de laatste bevindingen is vooral de oversteek van de Sahara tijdens de voorjaarstrek cruciaal. In de periode maart – april heersen er vaak sterke tegenwinden die soms stofstormen of zandstormen veroorzaken en aan heel veel vogels (niet alleen zwaluwen) het leven kosten die dan net bezig zijn met de oversteek.

Vanaf 2005 na de beëindiging van het Euring Swallow Project heb ik in mijn regio een RAS-project aangemeld. Hiervoor heb ik een aantal erven gekozen waar:

- A: genoeg paren boerenzwaluwen broeden
- B: ze goed te vangen zijn.

Ze zijn gekozen op grond van de goede vangmogelijkheden en spreiding van de broedlocaties.

In 2018 heb ik het aantal RAS-erven verder beperkt tot de huidige 4 overgebleven adressen.

In onderstaande tabellen 4 en 5 is weergegeven welk deel van de adulte (volwassen) broedvogels ik heb gevangen en hoeveel hiervan al een ring droegen.

Op de RAS-adressen broedden in 2021 43 paartjes boerenzwaluwen wat 86 broedvogels zijn. Bij Van Dijk en bij Bos heb ik echter niet alle paren bevangen. Ik heb 77 volwassen vogels gevangen, wat 83,5% van het totaal is.

Tabel 5. Aantal op de gezamenlijke **RAS-erven** geringde boerenzwaluwen in 2021.

Regio:	aantal RAS broedparen	Gevangen vogels	aantal ad. ongeringd	aantal ad. met ring
N.-Veluwe	43=86 vogels	77=83,5%	44	33=42,8%

Hieronder volgen de ringgegevens van alle reeds geringde boerenzwaluwen die in 2021 gevangen zijn op de **RAS-erven**.

NOORDEINDE.

Gerton en Nettie Huisman.

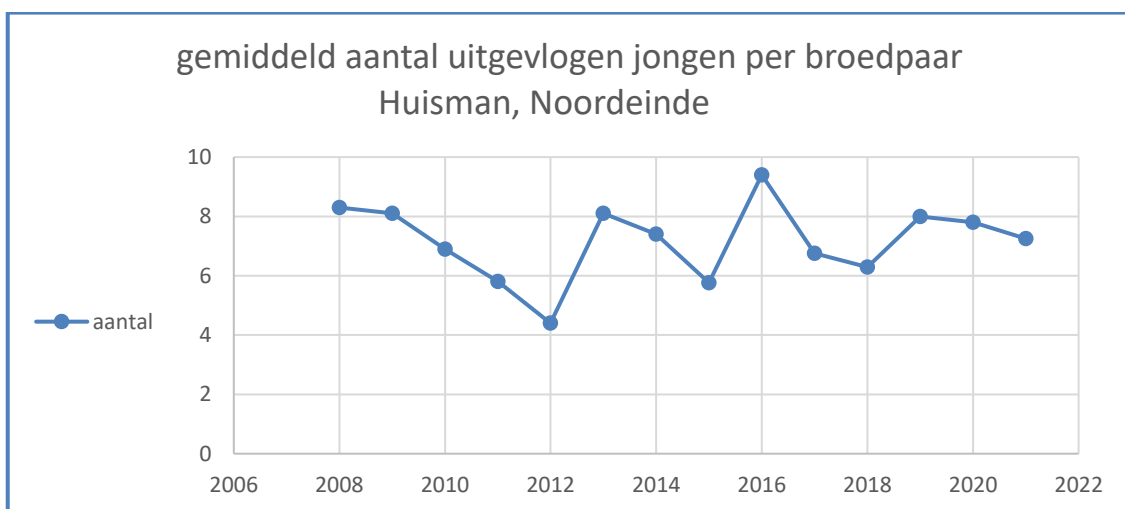
In 2021 broedden hier 12 paartjes, weer iets minder dan vorig jaar. Van deze 24 broedvogels werden er 19 gevangen: 10 mannen en 9 vrouwen. Van de gevangen vogels waren er 7 = 36,8% al geringd. Dat is erg weinig vergeleken met voorgaande jaren. Het aantal ongeringde vogels ('nieuwe' vogels, herkomst onbekend) moet afkomstig zijn van vogels buiten het ringgebied of van erven waar de nestjongen niet meer geringd worden. Deze ongeringde groep bestond vooral uit vrouwtjes (7 van de 9).

Er vlogen 87 jongen uit, wat een gemiddelde is van 7,25 per paar.

Tabel 6. Gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per jaar per broedpaar bij G. Huisman.

2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
7,25	7,8	8,0	6,29	6,75	9,4	5,76	7,4	8,1	4,4	5,8	6,97	8,1	8,3

Figuur 3. Uitgevlogen jongen bij Huisman, Noordeinde.

De gegevens van de 7 **geringde broedvogels van 2021** ziet u hieronder.

- Man, op 5 juni 2019 als nestjonge geringd bij W. Bos, Kerkdorp. Afstand 2,4 km.
- Man, in 2019 en 2020 broedvogel.
- Man, in 2019 en 2020 broedvogel.
- Verder waren er 2 vrouwtjes en 2 mannetjes ook in 2020 broedvogel hier.

KERKDORP.

Willem Bos.

Er broedden dit jaar 4 paren op dit erf, waarvan er slechts 1 paartje nestelde in de schapenschuur. Doordat er veel voer in de schuur is zowel voor de schapen als de krielkippen en de konijnen trekt dat veel mussen aan. Die rommelen in de nesten van de zwaluwen en nemen regelmatig een zwaluwnest in beslag. Het hier aanwezige zwaluwpaar had al op 26 april hun eerste ei maar ws. door de mussen bleven er 3 eitjes over. Deze 3 kwamen uit en de 3 jongen vlogen voorspoedig uit. Toch weinig voor een eerste broedsel. Het 2^e legsel mislukte nadat er 4 eitjes waren gelegd. Op 10 juli lagen er kapotte eitjes in het nest en was het verlaten. Dit paartje bracht dus slechts 3 jongen groot. Geen wonder dat de zwaluwen meer beschutte plekken uitzoeken, hoewel dat ook geen garantie is voor succes. Want het paartje in de garage annex werkplaats hadden 2 legsels waarvan het 2^e ook verlaten werd. Het paar in de trekkerschuur had slechts 1 broedsel waarvan 4 jongen uitvlogen. Het 4^e paar nestelde in het schuurtje van zoon Jan ernaast en had 2 succesvolle nesten met 5 en 3 uitgevlogen jongen.

Ik heb alleen de 2 oudervogels in de schapenschuur gevangen. Ze waren beide geringd:

- Man, in 2017, 2018, 2019 en 2020 al broedvogel. Dit plaatstrouwe mannetje is nu de oudste broedvogel van dit jaar, hij is tenminste 5 jaar oud.
- Vrouw, in 2019 en 2020 ook broedvogel.

Dit paartje is zowel trouw aan de broedplaats als aan elkaar. Best bijzonder.

Arend v. Dijk.

Er broedde slechts 1 paartje boerenzwaluwen in de werkschuur. De melkstal en de blokhut buiten bleven leeg. Het stel begon laat: op 6 juni het 1^e ei en ze brachten in 2 legsels 6 jongen groot.

Ik heb niet gepoogd ze te vangen, dus geen ringgegevens van dit erf dit jaar.

OLDEBROEK.

Cor de Zwaan,

De boerderij van Cor en Gea heeft 3 broedruimtes: de deel in het woonhuis en twee stallen met een lage zoldering. De deel van het woonhuis is niet meer in gebruik voor vee, maar kennelijk beschouwen de zwaluwen dit als een veilige plek en broedden hier graag. In de 1^e en 2^e grupstal met lage zoldering staan de koeien die daar gemolken worden en daar 's nachts blijven staan. Overdag gaan ze naar de weide. Ik kan dan pas vangen als het vee uit de stal is. In 2004 is hier voor het eerst gevangen, nadat de eigenaar had gezien dat er diverse geringde zwaluwen rondvlogen. Dit erf is daarna in 2005 toegevoegd aan het RAS-project.

In 2021 broedden hier 26 paartjes boerenzwaluwen. Op de oude deel zaten 13 paartjes, in de 1^e stal 7 paren, in de 2^e stal 6 paren, bijna identiek aan vorig jaar. Heel bijzonder was dat er geen enkel nest mislukte. Alle 1^e en 2^e broedsels brachten jongen groot, maar niet alle jongen bleven in leven. De totale jongenproductie bedroeg 222 uitgevlogen nestjongen. Dat is gemiddeld 8,5 per paar, een hoge score!

Met dank aan Gea voor het accepteren van de rommel op de deel.

*Het erf van Cor de Zwaan, met links de deel, midden de 1^e stal en rechts de 2^e stal.
Foto: B. v.d. Brink.*

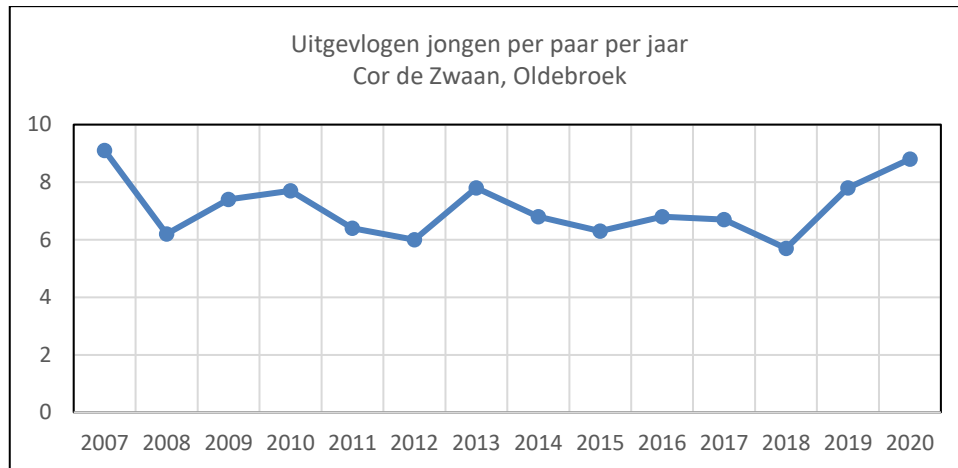
Tabel 7. Verdeling van het aantal geringde en ongeringde vogels over de verschillende broedruimtes bij Cor de Zwaan.

		was geringd	ongeringd	totaal
de deel	man	6	6	12
13 paren	vrouw	2	10	12
1e stal	man	7	6	13
7 paren	vrouw	2	4	6
2e stal	man	3	4	7
6 paren	vrouw	4	2	6
Totaal:		24	32	56

Tabel 8. Gemiddeld aantal uitgevlogen nestjongen per jaar per broedpaar bij C. de Zwaan.

2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
8,5	8,8	7,8	5,7	6,7	6,8	6,3	6,8	7,8	6,0	6,4	7,7	7,4	6,2	9,1

Figuur 4. Uitgevlogen jongen per paar bij De Zwaan, Oldebroek..

Er waren 26 paren aanwezig, dat zijn 52 broedvogels. Er zijn 56 vogels gevangen, dat is meer dan er broedvogels zijn. De oorzaak is een mannenoverschot: 32 mannetjes tegen 24 gevangen vrouwtjes. Des te verwonderlijker is het dat er geen broedsels zijn mislukt, want een mannenoverschot brengt meestal onrust en ruzie teweeg, wat soms ten koste gaat van verlatingen of jongensterfte.

Van de 56 gevangen broedvogels waren er 24 = 42,8% geringd.

Interieur van de 1^e stal op erf De Zwaan. Foto: B. v.d. Brink.

De gegevens van de 24 geringde boerenzwaluwen op dit erf **broedend in 2021** volgen hieronder.

- Man, op 2aug**2017** hier als nestjong geringd. Nu in 2021 broedvogel. In die tussenliggende jaren nooit gevangen. Is nu 4 jaar oud.
- Man, in 2018, 2019 en 2020 al broedvogel.
- Man, op 19juli2018 als nestjong hier geringd. In 2020 broedvogel.
- Man, in 2019 broedvogel.
- Man, op 25juni2019 als hier nestjong geringd. In 2020 nu broedvogel.
- Man, op 15juli2019 als nestjong hier geringd. In 2020 broedvogel.
- Man, op 15juli2019 als nestjong hier geringd. Op 9sept2019 gecontroleerd op de slaappleats bij Elburg (afstand 6,4 km.). In 2020 broedvogel.
- Man, op 18mei2020 hier als nestjong geringd.
- Man, op 27mei2020 her als nestjong geringd.
- Man, op 8aug2020 hier als nestjong geringd.
- Man, op 21aug2020 als 1^e jaars geringd op de slaappleats bij Elburg.
- Vrouw, op 12aug2020 als 1^e jaars geringd op de slaappleats bij Elburg.
- Vrouw, in 2020 hier als broedvogel geringd. Op 22aug2020 gecontroleerd op de slaappleats bij Elburg
- Vrouw, op 14juli2020 geringd als 1^e jaars op de slaappleats bij Elburg.
- Verder waren er 2 mannen en 4 vrouwen zowel in 2019 als in 2020 al broedvogel.
- Ook waren nog 3 mannen en 1 vrouw in 2020 broedvogel.

Ook mooi om te zien is dat 8 van de 24 broedvogels hier ook als nestjong waren geringd.

Terugmeldingen van als nestjong geringde boerenzwaluwen.

Er waren geen terugmeldingen van een als **nestjong** geringde boerenzwaluw buiten het ringgebied.

Vindt u op uw erf zwaluwen met ringen, vergeet u dan niet het nummer te noteren (als de vogel nog leeft) of het ringetje te bewaren?

U kunt me altijd bellen: 06 49654954

Voor verdere informatie (ook uit Afrika) kan men terecht op www.boerenzwaluw.nl

Alle eigenaren die hun toestemming gaven voor het betreden van erf, schuren en stallen wil ik zeer hartelijk bedanken voor hun medewerking.

Bennie van den Brink.

Bovenstraatweg 17

8096 PC Oldebroek.

Tel. 06 49654954.

Email: zwaluwbrink@hotmail.com